

בס"ד. ש"פ במדבר, ה' סיון, ערב חג השבועות, ה'תשל"א

(הנחה בלתי מוגה)

בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע באו ששים ריבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע¹. ומזה מובן שיש כאן ג' ענינים, נשמע, נעשה, והקדמת נעשה לנשמע. ויובן ע"פ המבואר בלקו"ת² שנשמע הו"ע ההבנה וההשגה, כמו שמע ישראל גו'³, וכמו דבר גו' כי שומע עבדך⁴, ומ"מ הרי זה גם ענין של ביטול⁵, כי, מזה גופא שצריך לומר דבר כי שומע עבדך, מובן, שיכול להיות שלא ישמע מה שמדבר, וזהו החידוש באמרו דבר כי שומע עבדך, שיש בו ענין הביטול, שהוא מוכן ומזומן לכך שכל מה שישמע יתבונן בו וישיגו כו', ועד שיומשך מזה בעשי' לפועל כו'. אמנם, בחי' נעשה הוא ביטול נעלה יותר מבחי' נשמע, שלא נוגע לו ענין ההשגה, אלא שמסור לקיים בפועל פקודת האדון. ולמעלה מזה הו"ע הקדמת נעשה לנשמע, שהרי מצינו גם הענין דנעשה בלבד, שבתחילה אמרו (כל הדברים אשר דבר ה') נעשה⁶, ואח"כ אמרו נעשה ונשמע⁷, שהקדימו נעשה לנשמע, שמזה מובן שהקדמת נעשה לנשמע הו"ע נעלה יותר גם מנעשה בלבד.

(ב) **והענין** בזה, דהנה, אף שגם בחי' נשמע הו"ע הביטול, וכמו שמע ישראל, שזהו"ע קבלת עול מלכות שמים⁸, מ"מ, ביטול זה הוא רק מצד ההבנה והשגה שלו, והיינו, שעיי"ז שמתבונן ומבין ומשיג שהוי' אלקינו הוי' אחד³, אזי נעשה אצלו ענין הביטול עד לעשי' בפועל, אבל זהו רק מצד ההשגה, משא"כ בחי' נעשה הוא הביטול שלמעלה מהשגה. ונוסף על יתרון הביטול דנעשה שהוא ביטול שלמעלה מהשגה (למעלה מהביטול דנשמע שהוא מצד ההשגה), יש יתרון בהביטול דהקדמת נעשה לנשמע על הביטול דנעשה בלבד, שכאשר הביטול הוא

(1) שבת פח, א. (2) פרשתנו יט, א. ואתחנן ד, סע"ד. (3) ברכה צט, ג. שה"ש כב, א. (4) משפטים כד, ג. (5) שם, ז. (6) ראה ברכות רפ"ב (יג, א). (7) ואתחנן ו, ד. (8) שמאל-א ג, י.

באופן של נעשה בלבד, יכול להיות שהסיבה לכך היא לפי שלא טעם עדיין הטעם (געשמאָק) שבנשמע, ואפילו אם טעם זאת, יכול להיות שלא טעם זאת לתכליתו ולאמיתתו כו', ולכן יש בו בחי' הביטול דנעשה. אבל כשיודע הטעם שבנשמע, ואעפ"כ יש בו הביטול של נעשה (ובאופן של הקדמת נעשה לנשמע), הרי זה ביטול נעלה יותר. ונוסף על היתרון שאף שיודע הטעם שבנשמע מ"מ יש בו גם הביטול דנעשה (שיתרון זה יכול להיות גם כאשר הסדר הוא באופן דנשמע ונעשה), יש יתרון גם בעצם ענין הקדמת נעשה לנשמע. וכמובן גם מהמבואר במ"א⁹ שהביטול דהקדמת נעשה לנשמע הוא הביטול לבעל הרצון, שלמעלה מרצונות פרטיים, שהוא למעלה מהביטול דנשמע (כולל גם נשמע ונעשה), שהוא הביטול לרצונות פרטיים.

ג) **ויש** להוסיף בזה, בהקדים ביאור מעלת קבלת עול מלכות שמים דר"ה¹⁰. דלכאורה אינו מובן, הרי גם בכל השנה ישנו הענין דקבלת עול מלכות שמים פעמיים בכל יום בק"ש שחרית וערבית, כמארז"ל⁸ למה קדמה שמע לוהי' אם שמוע כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה ואח"כ מקבל עליו עול מצוות, שזהו"ע קבלת עול מלכות שמים שלמעלה מקבלת עול מצוות⁹, וא"כ מהי המעלה דקבלת עומ"ש בר"ה. ואם נאמר שהמעלה בקב"ע דר"ה היא להיותו הראש של השנה¹¹, הרי אין זה יתרון בענין הקב"ע עצמו, שזהו אותו קב"ע כמו של כל השנה, אלא שהוא הראש שלו. אך הענין הוא, שהקב"ע דכל השנה הוא רק הכנה לקבלת עול מצוות, דבכדי שיקבל עליו עול מצוות צריך לקבל תחלה עול מלכות שמים, והיינו, שהקב"ע הוא רק בידיעה, אבל העבודה בגלוי ובפועל היא קבלת עול מצוות, ובסדר והדרגה, מן הקל אל הכבד ומן המוקדם אל המאוחר, שתחלה היא העבודה דבכל לבבך וכו' עד שמגיע לבכל מאדך¹². אבל בר"ה, הענין דקבלת עומ"ש תחלה הוא לא רק בידיעה, אלא גם בעבודה בפועל, שזהו עיקר ענינו של תקיעת שופר, ורק אח"כ בא למצוות פרטיות. וכמו שהוא בענין הקבעמ"ש של ר"ה ועשיית, שבא מצד קירוב המאור¹³, שזהו מ"ש¹⁴ בהמצאו ובהיותו קרוב,

11) ראה לקו"ת תבוא מא, ג. עטרת ראש
שער ר"ה פ"א ואילך. ובכ"מ.
12) ואתחנן ו, ה.
13) ראה דרך חיים יג, ריש ע"ד. כא,
סע"ב. צא, א. קונטרס העבודה ספ"ה.
14) ישעי' נה, ו. וראה ר"ה יח, א. וש"נ.

9) ראה ד"ה בשעה שהקדימו תש"ט
(סה"מ תש"ט ע' 147 ואילך).
10) ראה סה"מ תרנ"ו ס"ע רסג ואילך.
תרס"ב ע' רכה ואילך. המשך תער"ב פס"א
(ח"א ע' קטו [קנב]). סה"מ תרצ"א ע' טז
ואילך. תש"ב ע' 8.

כן הוא גם בענין הקדמת נעשה לנשמע בחג השבועות, שבא מצד הגילוי דוירד הוי' על הר סיני¹⁵, שאין זה רק הקדמה והכנה לעבודה בפועל (כמו הקב"ע דכל השנה), אלא שגם העבודה בפועל היא באופן שנעשית מצד הביטול שלמעלה מהשגה, ועד להביטול לבעל הרצון.

והענין בזה בנוגע ללימוד התורה דכאו"א מישראל, שנוסף על ענין ההבנה וההשגה שבתורה [שזהו ענין עיקרי בתורה, שהרי בלימוד תושבע"פ, אם לא ידע מאי דקאמר, אינו נחשב לימוד כלל, כמ"ש רבינו הזקן¹⁶], שזהו"ע התורה כמו שהיא מצד חכמה, ישנו גם הענין שלמעלה מהשגה, שזהו"ע ברכו בתורה תחלה¹⁷ (כמו הקדמת נעשה לנשמע, שהו"ע הביטול לבעל הרצון), שזהו ע"ד הענין שדוד הי' מחבר תורה שלמעלה עם קוב"ה¹⁸, כפי שמבאר רבינו הזקן¹⁹ שהו"ע המשכת בחי' או"ס בתורה, ועד שע"י ישראל נעשים אורייתא וקוב"ה כולא חד²⁰.

ד) **אך** עדיין צריך לבאר דיוק הלשון (הקדימו) נעשה (לנשמע), שמשמעות פשטות הלשון הו"ע המעשה בפועל, ולכאורה, כיון שהענין העיקרי בזה הוא שלילת ההבנה והשגה דנשמע, הרי ענין זה יכול להיות במחשבה ודיבור, ולא דוקא במעשה. ויובן זה ע"פ המבואר בד"ה והר סיני עשן כולו תש"א²¹, דצריך להבין, מה נשתנה ענין העשן שהי' במ"ת משארי הענינים כמו קולות וברקים ולפידים וקול שופר שהיו במ"ת, שבכולם לא נאמר שום טעם ע"ז, ורק בעשן אומר טעם, מפני אשר ירד עליו הוי' באש²². גם צריך להבין למה הי' ההר עשן, הרי זהו דבר בלתי טבעי לגמרי, דבשלמא קולות ולפידים כו' ה"ה דבר טבעי, ורק שכאן הי' באופן נפלא, אבל ההר עשן, שההר שהוא דומם, ולא הי' בו שום ענין של צומח, יהי' בו עשן מפני האש, זהו דבר בלתי טבעי לגמרי. אך הענין הוא, שכללות הענין דמ"ת הי' כדי לתת את התורה למטה (לא רק גם למטה, אלא דוקא למטה), שהרי התורה לא בשמים היא²³, וניתנה למטה בעוה"ז דוקא. ובעוה"ז גופא עיקר הענין הוא שתהי'

15) יתרו יט, כ.
16) הלי' ת"ת ספ"ב. וש"נ.
17) נדרים פא, א. ב"מ פה, ב. וראה

20) ראה לקו"ת שלח שם. ספר השיחות תשמ"ט ח"ב ע' 725.

21) סה"מ תש"א ע' 125 ואילך.

22) יתרו יט, יח.

23) נצבים ל, יב. ב"מ נט, ב.

18) זח"ג רכב, ב ברע"מ. ספר הבהיר

19) לקר"ש חט"ו ע' 3 ואילך.

20) יתרו יט, כ.

סימן קצו (נח).

הפעולה למטה מטה ביותר, לא רק בבחי' צומח, אלא בבחי' דומם דוקא. וזהו והר סיני עשן כולו, כיון שזה הי' כל ענין מ"ת שיומשך למטה ביותר, והיינו לפי שדוקא עי"ז מגיעים לבחי' בעל הרצון. וזהו גם דיוק הלשון הקדימו נעשה דוקא, שענין הביטול צריך לחדור בעשי' דוקא, כיון שזהו כל עיקר התורה לפעול למטה ביותר, שלכן הנה כל עשה"ד הם דברים פשוטים שהשכל מחייבם, ובמעשה דוקא (וגם דיבור הראשון, אנכי הוי' אלקיך²⁴, שהו"ע מצות אחדות הוי', ה"ז קשור עם היציאה ממצרים, כהמשך הכתוב אשר הוצאתיך מארץ מצרים, שזהו ענין של מעשה, לא רק למעלה, אלא גם למטה).

ה) **וענין** זה ממשיכים מזמן מ"ת על כל השנה, והיינו, שנוסף על עבודת כל יום בהקדמת שמע ליהי' אם שמוע כדי לקבל עליו עומ"ש תחלה ואח"כ עול מצוות, שזהו רק בידעה כו', אבל העבודה בפועל היא בקבלת עול מצוות ובסדר והדרגה, הנה נוסף לזה ממשיכים גם מהקדמת נעשה לנשמע שבזמן מ"ת על כל השנה כולה. וזוהי גם ההכנה להתורה דלעתיד לבוא, תורתו של משיח, ע"י יפוצו מעינותיך חוצה²⁵ בזמן הגלות, שנעשית הקדמה קרובה וכלי לגילוי תורתו של משיח (ע"ד²⁶ הענין דתלמודו בידו²⁷ כהכנה ללימוד התורה בג"ע²⁸), כמ"ש²⁹ ישקני מנשיקות פיהו, שהו"ע טעמי תורה וסתרי תורה שיתגלו לעתיד, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

(24) יתרו כ, ב.

(25) ראה אגה"ק דהבעש"ט — נדפסה

(28) ראה לקו"ת ואתחנן ו, ג. שה"ש כב,

ד.

בכתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.

(29) שה"ש א, ב ובפרש"י.

(26) ראה לקו"ש חכ"ד ע' 580 הערה 8.